

NOTATKA / NOTE

***Agrilus pseudocyaneus* KIESENWETTER, 1857 (Coleoptera: Buprestidae)
w Puszczy Knyszyńskiej**

Agrilus pseudocyaneus KIESENWETTER, 1857 (Coleoptera: Buprestidae) in the Knyszyńska Forest

Dawid MARCZAK¹, Roman KRÓLIK², Adam KWIATKOWSKI³, Andrzej LASOŃ⁴

¹ Wyższa Szkoła Ekologii i Zarządzania w Warszawie, ul. Olszewska 12, 00-792 Warszawa; Kampinoski Park Narodowy, ul. Tetmajera 38, 05-080 Izabelin, e-mail: dawid.marczak@gmail.com

² Ligota Zamecka 56a, 46-200 Kluczbork, e-mail: agrilus@poczta.onet.pl

³ Instytut Nauk Leśnych, Wydział Budownictwa i Nauk o Środowisku, Politechnika Białostocka, ul. Wiejska 45A, 15-351 Białystok, e-mail: akfiatek1@wp.pl

⁴ ul. Wiejska 4B/85, 15-352 Białystok; e-mail: haptos@interia.pl

KEY WORDS: *Agrilus pseudocyaneus*, Buprestidae, new records, Podlasie, Knyszyńska Forest.

I Agrilus pseudocyaneus KIESENWETTER, 1857 jest bez wątpienia jednym z rzadszych w Polsce przedstawicielem rodzaju *Agrilus*. Znany jest dotychczas z dwóch krain: Bieszczadów i Puszczy Białowieskiej (GUTOWSKI 1993, 2004, GUTOWSKI i ŁUGOWOJ 2000, GUTOWSKI i in. 2019). Swoją biologią opiętek ten jest związany z osiką *Populus tremula* L. Mimo, że jest rzadko spotykany i związany ze starymi drzewostanami, nie został uznany przez ECKELTA i in. (2017) za relikwyt lasów pierwotnych. Gatunek ten nie podlega ochronie prawnej, jest jednak umieszczony w kategorii EN – gatunek zagrożony na Czerwonej liście zwierząt zagrożonych i ginących w Polsce (PAWŁOWSKI i in. 2002) oraz w Polskiej czerwonej księdze zwierząt (GUTOWSKI 2004).

Poniżej przedstawiamy dwa nowe stanowiska tego gatunku z Puszczy Knyszyńskiej. Tym samym gatunek ten został stwierdzony w kolejnej krainie w ujęciu Katalogu Fauny Polski (BURAKOWSKI i in. 1985) – a więc na Podlasiu:

- FD49, Sochonie, 7 VII 1996, 3 exx., na *Salix* sp., strefa ekotonowa między polem a borem mieszanym, leg. et det. A. LASOŃ;
- FE50, Nadleśnictwo Czarna Białostocka, leśnictwo Budzisk, rezerwat „Budzisk”, oddz. 124b, las wilgotny, 1 – 30 VI 2019, 2 exx., leg. D. MARCZAK i A. KWIATKOWSKI, det. R. KRÓLIK, odłowione po jednym okazie do pułapek przegrodowych typu IBL-5 zawieszonych na martwych, stojących *P. tremula* (Ryc. 1).

Występowanie *Agrilus pseudocyaneus*, wraz z innymi rzadkimi, puszczańskimi gatunkami wykazywanymi z obszaru Puszczy Knyszyńskiej (KWIATKOWSKI i MARCZAK 2020a, b) wskazuje na dużą wartość przyrodniczą tego terenu. Szczególnie pod kątem dobrego zachowania na jej obszarze siedlisk gatunków saproksylobiontycznych. Mozaika terenów poddanych zrównoważonej gospodarce leśnej i terenów chronionych biernie – lasów referencyjnych, rezerwatów sprzyja występowaniu zarówno gatunków leśnych, cieniulubnych, jak i gatunków preferujących prześwietlone drzewostany czy luki.

PIŚMIENNICTWO

- BURAKOWSKI B., MROCKOWSKI M. & STEFAŃSKA J. 1985: Chrząszcze – Coleoptera. Buprestoidea, Elateroidea i Cantharoidea. Katalog Fauny Polski. XXIII, 10: 1-401.
- ECKELT A., MÜLLER J., BENSE U., BRUSTEL H., BUBLER H., CHITTARO Y., CIZEK L., FREI A., HOLZER E., KADEJ M., KAHLEN M., KÖHLER F., MÖLLER G., MÜHLE H., SANCHEZ A., SCHAFFRATH U., SCHMIDL J., SMOLIS A., SZALLIES A., NÉMETH T., WURST C., THORN S., CHRISTENSEN R. H. B., SEIBOLD S. 2017: “Primeval forest relict beetles” of Central Europe: a set of 168 umbrella species for the protection of primeval forest remnants. *Journal of Insects Conservation*, 22: 15-28.
- GUTOWSKI J.M. 1993: *Agrilus bialowiezaensis* sp. n. from Poland (Coleoptera: Buprestidae). *Genus*, 4 (4): 295-302.
- GUTOWSKI J.M. 2004: *Agrilus pseudocyaneus* KIESENWETTER, 1857. Opiełek białowieski. (ss. 109-110). [W:] Z. GŁOWA-

- CIŃSKI, J. NOWACKI (red.) Polska czerwona księga zwierząt. Bezkręgowce. Instytut Ochrony Przyrody PAN, Kraków – Akademia Rolnicza, Poznań.
- GUTOWSKI J.M., KRÓLIK R., ŁUGOWOJ J., SUĆKO K., SWEENEY J. 2019: Nowe dane o występowaniu bogatkowatych (Coleoptera: Buprestidae) na terenie Puszczy Białowieskiej. *Leśne Prace Badawcze*, **80** (2): 167-176.
- GUTOWSKI J.M., ŁUGOWOJ J. 2000: Buprestidae (Coleoptera) of the Białowieża Primeval Forest. *Polish Journal of Entomology*, **69** (3): 279-318.
- KWIATKOWSKI A., MARCZAK D. 2020a: Występowanie rzadkich gatunków chrząszczy saproksylicznych w lasach gospodarczych na przykładzie Puszczy Knyszyńskiej (RDLP w Białymstoku). *Fragmenta Floristica et Geobotanica Polonica*, **27** (1): xx-xx (w druku).
- KWIATKOWSKI A., MARCZAK D. 2020b: *Cucujus cinnaberinus* (SCOPOLI, 1763), *Cucujus haematodes* (ERICHSON, 1845) (Coleoptera: Cucujidae) oraz *Boros schneideri* (PANZER, 1796) (Coleoptera: Boridae) w Puszczy Knyszyńskiej. *Wiadomości Entomologiczne*, **39** (2), 10A: 23-26.
- PAWŁOWSKI J., KUBISZ D., MAZUR M. 2002: Coleoptera Chrząszcze. (ss. 88-110). [W:] Z. GŁOWACIŃSKI (red.) Czerwona lista zwierząt ginących i zagrożonych w Polsce. Polska Akademia Nauk, Instytut Ochrony Przyrody, Kraków, 155 ss.

Wpłynęło: 28 kwietnia 2020
Zaakceptowano: 8 czerwca 2020

Ryc. 1. Pułapka IBL-5 w rezerwacie Budzisk — Fig. 1. IBL-5 trap in the Budzisk Reserve